

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus címe: Folklór képzetek. Kutatás és kortárs megközelítések a néprajz világában				
Kurzus időpontja: Szerda (kéthetente) 02.21., 03.06., 03.20, 04.17., 05.08. - 15:10-16:30, M_013				
Kurzus oktató(k) neve és elérhetősége: Petrányi Luca, doktori hallgató, lucapetranyi@gmail.com Rádlér Luca, doktori hallgató, watilunka@gmail.com Bácsi Barnabás, doktori hallgató, barnabas.bacsi@gmail.com				
Kód: di87-2023-24-02-02	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): doktori	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): bármely szemeszterben felvehető	Kredit: 1	Tanóraszám: 10 Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok:	Típus: szeminárium	Szab.vál.-ként felvehető-e? igen	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): A kurzusnak teljesítési előfeltétele nincsen.				
A kurzus célja és alapelvei: A kutatói szeminárium célja a néprajz és népművészet alternatív, kortárs definíciós és megközelítési lehetőségeinek, határterületeinek feltérképezése közös kutatómunkán, irodalom feldolgozásán, művészeti alkotások/kiállítások megtekintésén, valamint a kurzus szervezői illetve vendégelőadók előadásain keresztül. A kurzus célja továbbá azon folklórjelenségek főbb aspektusainak elemzése, amelyek a kortárs társadalomban értelmezhetők. A hangsúly a mai modern folklórisztika értelmezésén van, különös tekintettel annak formáló tényezőire és alakító résztvevőire. A kurzus során olyan lehetséges kortárs művészeti irányok, művészeti attitűdök körvonalazódhatnak ki a témakör kapcsán, melyek segíthetik a kurzus résztvevőinek alkotói gyakorlatát a saját kutatásaikban.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: A kijelölt képzőművészeti és irodalmi tudásanyag ismerete. Képesség: Műértelmezés, kritikai reflexió, diszkusszió.				

Attitűd: Kritikai, kutatói attitűd, a csoport munkájában való proaktív részvétel.

Autonómia és felelősségvállalás: A csoport munkájának, az elsajátított ismeretanyagának a saját kutatásba való integrálása, azzal való párhuzamba állítása, az egyéni kutatás csoportmunkára való visszahatása.

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

- Folklór, folklórtudomány, folklorisztika, folklorizmus fogalmai
- Folklór határterületei kortárs tekintetben
- Néma tárgyak-beszélő tárgyak: a tárgykultúra mint potenciális mediátor
- Más kultúrák iránti vonzalmak, egzotikusság kritikai olvasatai – posztkoloniális-dekolonizációs diskurzusok
- Online folklór és hiedelemvilág, terjedési sajátosságok (pl. *copyypasta* és *creepypasta*)
- Mémkultúra mint kortárs néprajz, megőrzési lehetőségek (archívumok, autokanonizáció)
- Rítus- és mítoszéhség, *re-enactment* (történelmi újrajátszás) és *LARP* (live-action role-play) a kortárs művészetben
- Egykori generációs mozgalmak vizsgálata és összehasonlítása a jelenkori tendenciákkal (pl. Nomád Nemzedék)
- *Enchantment–Disenchantment–Reenchantment* fogalmai, a nyugati kultúra mágiától és hiedelmektől való megfosztottsága
- Az anonimitás, a replika, a fake és a souvenir kérdéskörei

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük (több tanár esetén akár a tanári közreműködés megosztását is jelezve):

- **Kortárs perspektívák a folklórtudományban.** Bevezetés, meghívott művészek.
Meghívott előadó: Zsoldos Anna/Trapp Dominika
- **Egzotikusság, egzotizáció, vonzódás a Más felé.** Poszt- és dekolonizációs, illetve globális-lokális diskurzus néprajzi és jelenkori aspektusból.
Meghívott előadó: Frazon Zsófia/Wilhelm Gábor
- **Az online tér néprajza.** Mémkultúra és horizontalitás.
A közösségi média-platformok folklorisztikája mémkultúrából és képzőművészetből vett példákon keresztül.
Meghívott előadó: Eged Bertalan
- **Ritualitás, mitológiák és azok hiánya.** Világteremtés, szerepjáték, újrajátszás a kortárs művészetben.
Meghívott előadó: Páll Tamás (Hollow)
- **Természeti ünnepek folklorisztikája.** Kortárs megközelítések.
Közös gondolat kísérlet egy kortárs ünnep konstruálására, beszélgetés.
Meghívott előadók: *Architecture Uncomfortable Workshop* (Szélház, Tűz asztala ünnepeikkel).

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Az órákon való aktív részvétel, kritikai reflexió, a tárgyalt szövegekkel, anyaggal való egyéni ismerkedés.

A tanulás környezete:

A munka főként tanteremben, offline, alkalomadtán külső helyszínen (pl. kiállításlátogatás) zajlik.

Értékelés:

Teljesítendő követelmények:

Az órákon való aktív részvétel és kritikai reflexió.

Értékelés módja (milyen módszerekkel zajlik az értékelés {teszt, szóbeli felelet, gyakorlati demonstráció stb.}):

Gyakorlati demonstráció, kurzus végi beadandó / közös zine készítésében való részvétel.

Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben):

Óralátogatás, órai aktivitás, egyéni felkészülés.

Az érdemjegy kiszámítása (az egyes értékelt követelmények eredménye hogyan jelenik meg a végső érdemjegyben? {pl. arányok, pontok, súlyok}):

- Órai aktivitás: 100%

Kötelező irodalom:

- Fejős Zoltán, Pusztai Bertalan (szerk.). *Az egzotikum: Tabula Könyvek 9*. Budapest – Szeged: Néprajzi Múzeum - Szegedi Tudományegyetem Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, 2008.
- Blank, Trevor J., és Andrew Peck, szerk. *Folklore and social media*. Louisville: University Press of Colorado, 2020.
- Lévi-Strauss, Claude. *Myth and Meaning*. Routledge Great Meanings. London: Routledge, 2014.

Ajánlott irodalom:

- Blank, Trevor J., és Lynne S. McNeill, szerk. *Slender Man is coming: creepypasta and contemporary legends on the Internet*. Logan: Utah State University Press, 2018.
- Troemel, Brad. *Replacement Theory: How memes rendered commercial art obsolete*. Brad Troemel @ Patreon, 2021.
- Foster, Hal. *Artist as Ethnographer?*. Berkeley and Los Angeles, London: University of California Press, 1995.
- Pócs Éva. *Magyar néphit Közép- és Kelet-Európa határán*. Budapest: L'Harmattan Kiadó, 2002.
- Eliade, Mircea. *Myth and Reality*. HarperCollins Publishers, 1968
- Bell, Catherine. *Ritual Theory, Ritual Practice*. Oxford University Press, 1992.
- Grimes, Ronald L. *Ritual Criticism*. Columbia, S.C. : University of South Carolina Press, 1990.
- Huizinga, Johan. *Homo Ludens*. Taylor & Francis, 1998.
- Diószegi Vilmos. *A pogány magyarok hitvilága*. 1967.
- Heinze, Ruth-Inge. *The Nature and Function of Rituals*. Praeger, 2000.
- Lings, Martin. *Ancient Beliefs and Modern Superstitions*. Cambridge, UK: Quinta Essentia, 1991.
- McLuhan, Marshall. *The Mechanical Bride: Folklore of Industrial Man*. New York: Vanguard Press, 1951.
- Barthes, Roland. *Mitológiák*. Budapest: Európa, 1983.
- Mircea, Eliade. *A szent és a profán*. Budapest: Európa Könyvkiadó, 1987
- Hadas Miklós. *The Culture of Distrust. On the Hungarian National Habitus*. Historical Social Research, 2020 45(1): 129-152

- Frazer, James George. *Az aranyág*. Budapest: Osiris Kiadó Kft., 2005
- Szulovszky János. *Búcsú a népművészetől*. in: *Közvetítő, Tanulmányok Hoppál Mihály 75. születésnapjára*, szerk: Czövek Judit, Szulovszky János. Budapest: Magyar Vallástudományi Társaság, 2017.
- Voigt Vilmos. *A folklórtól a folklorizmusig - Történeti folklorisztikai tanulmányok*. Budapest: Universitas Kiadó, 2001
- Liszka József. *Átmenetek: folklór és nem-folklór határán*. Selye János Egyetem Tanárképző Kar, Komárno, Szlovákia, 288 p., 2013
- Dundes, Alan. *Folklore as a Mirror of Culture*. in: *Elementary English*, Vol. 46, No. 4 (April, 1969), pp. 471-482 (12 pages)
- Kortárs művészeti folyóiratok, zine-ek: *The Folk Review*, *Weird Walk Zine*

A kötelező és ajánlott irodalmat a kurzus szervezői digitális formában biztosítják.

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Előzetes egyeztetés alapján.